

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

1. IDENTIFICATIE VAN DE STOF OF HET PREPARAAT EN VAN DE ONDERNEMING

PRODUCTINFORMATIE

Productbenaming : CITADELLE

Design Code : A8384A

Gebruik : Fungicide

Firma : Syngenta Crop Protection nv
Humaniteitslaan 65
B-1601 Ruisbroek
België

Telefoon : 02 334 35 80

Telefax : 02 334 35 99

Telefoonnummer voor noodgevallen : Antigifcentrum: 070 245 245,
Noodtelefoon bij distributie- of
transportongeval: 03 575 03 30.

Emailadres : contact@syngenta.be

Milieugevaarlijk

Schadelijk

Irriterend

Sensibiliserend

2. IDENTIFICATIE VAN DE GEVAREN

Schadelijk bij inademing.
Irriterend voor de ademhalingswegen.
Carcinogene effecten zijn niet uitgesloten.
Gevaar voor ernstig oogletsel.
Kan overgevoeligheid veroorzaken bij contact met de huid.
Zeer giftig voor in het water levende organismen, kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

3. SAMENSTELLING EN INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN

Gevaarlijke bestanddelen

Chemische naam	CAS-Nr.	EG-Nr.	Symbo(o)l(en)	R-zin(nen)	Concentratie
cyproconazole	94361-06-5		Xn, N	R22 R50/53 R63	3,3 % W/W
chlorothalonil	1897-45-6	217-588-1	T+, N	R26 R37 R40 R41 R43 R50/53	31 % W/W

Voor de volledige tekst van de R-zinnen waarnaar in deze sectie wordt verwezen zie Sectie 16.

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

---

4. EERSTEHULPMAATREGELEN

- Algemene aanbevelingen** : Hou de verpakking van het product, het etiket of het Veiligheidsinformatieblad bij de hand als contact opgenomen wordt met het Syngenta Noodtelefoonnummer, het Antigif centrum, Arts of voordat met de behandeling begonnen wordt.
- Inademing** : Overbrengen naar de frisse lucht.
Bij onregelmatige ademhaling of ademstilstand kunstmatige beademing toepassen.
Het slachtoffer warm en rustig houden.
Onmiddellijk een arts of het Antigif Centrum waarschuwen.
- Contact met de huid** : Verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken.
Onmiddellijk langdurig met veel water wassen.
Als de huidirritatie voortduurt, een arts raadplegen.
Verontreinigde kleding wassen vooraleer opnieuw te gebruiken.
- Contact met de ogen** : Onmiddellijk met veel water spoelen, ook onder de oogleden, gedurende tenminste 15 minuten.
Contactlenzen uitnemen.
Het onmiddellijk inroepen van medische zorg is noodzakelijk.
- Inslikken** : Indien ingeslikt onmiddellijk een arts raadplegen en direct verpakking of etiket voorleggen.
GEEN braken opwekken.
- Aanwijzingen voor de arts** : Er is geen specifiek tegengif bekend. Symptomatisch behandelen.

---

5. BRANDBESTRIJDINGSMAATREGELEN

- Geschikte blusmiddelen** : Blusmiddelen - kleine branden.
Gebruik water, alcoholbestendig schuim of koolzuur.
Blusmiddelen - grote branden.
Alcoholbestendig schuim.
of
Verneveld water
- Blusmiddelen die om veiligheidsredenen niet gebruikt mogen worden** : Geen vaste waterstroom gebruiken omdat dit uiteen kan spatten en het vuur kan verspreiden.
- Bijzondere gevaren bij brandbestrijding** : Omdat het materiaal brandbare organische stoffen bevat, zal bij brand een dikke zwarte rook worden ontwikkeld die gevaarlijke verbrandingsproducten bevat (zie paragraaf 10).
Het inademen van ontledingsproducten kan schadelijk zijn voor de gezondheid.
- Speciale beschermende uitrusting voor brandweerlieden** : Draag volledige beschermende kleding en een ademluchttoestel.

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

- Overige informatie** : Voorkom het aflopen van bluswater naar de riool of het oppervlakte water.
Gesloten vaten in de buurt van de brand met waternevel koelen.

6. MAATREGELEN BIJ ONOPZETTELIJK VRIJKOMEN VAN DE STOF OF HET PREPARAAT

- Persoonlijke voorzorgsmaatregelen** : Voor beschermingsmaatregelen zie de lijst in Paragraaf 7 en 8.
- Milieuvoorzorgsmaatregel en** : Voorkom verder lekken en morsen voorzover dit veilig kan worden uitgevoerd.
Niet naar het oppervlaktewater of de riolering laten afvloeien.
- Reinigingsmethoden** : Beperk en verzamel gemorst materiaal met niet-brandbare absorpsie materialen, (bijvoorbeeld zand, aarde, diatomeenaarde, vermiculiet) en breng dit over in een vat voor verwijdering volgens de lokale / nationale regelgeving (zie paragraaf 13).
- Verdere aanwijzingen** : Bij vervuiling van rivieren, meren of rioleringen de plaatselijke gemeente of verantwoordelijke overheid hiervan in kennis stellen.

7. HANTERING EN OPSLAG

HANTERING

- Aanbeveling voor het veilig omgaan met de stof** : Geen speciale beschermende maatregelen tegen brand vereist.
Aanraking met de ogen en de huid vermijden.
Niet eten, drinken of roken tijdens het gebruik.
Persoonlijke beschermingsuitrusting zie paragraaf 8.

OPSLAG

- Eisen aan opslagruimten en vaten** : Geen speciale opslagomstandigheden vereist.
De verpakkingen goed gesloten op een droge, koele en goed geventileerde plaats bewaren.
Buiten bereik van kinderen houden.
Verwijderd houden van eet- en drinkwaren en van diervoeder.
- : Beschermen tegen bevriezing.

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING/PERSOONLIJKE BESCHERMING

Bestanddelen met op de werkplek te controleren grenswaarden

Gevaarlijke bestanddelen	Blootstellinglimiet(en) (MAC waarden)	Soort blootstellinggrenswaarde	Bron
chlorothalonil	0,1 mg/m ³	8 h TWA	SYNGENTA
cyproconazole	0,5 mg/m ³	8 h TWA	SYNGENTA

TECHNISCHE MAATREGELEN

De volgende aanbevelingen aangaande blootstellingscontrole/persoonlijke bescherming zijn bedoeld voor het vervaardigen, formuleren, verpakken en gebruik van dit product. Voor commerciële toepassingen en/of gebruik in de landbouw, raadpleeg het etiket van het product.

Insluiten van het product is de betrouwbaarste technische beschermende maatregel als blootstelling niet voorkomen kan worden.

De mate van de bescherming is echter afhankelijk van het werkelijke risico bij het gebruik.

Als nevel en dampen in de lucht worden gevormd, gebruik maken van de lokale ventilatiemogelijkheden.

Schat de blootstelling in en gebruik elke aanvullende maatregel teneinde de concentraties in lucht beneden de toegestane grenswaarde te houden.

Raadpleeg een bedrijfshygiënist raadplegen.

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

Beschermende maatregelen : Het gebruik van technische beschermende maatregelen verdient altijd de voorkeur boven de inzet van persoonlijke beschermingsmiddelen.
Bij het kiezen van persoonlijke beschermingsmiddelen contact opnemen met een specialist op dit gebied.
Persoonlijke beschermingsmiddelen dienen altijd te voldoen aan de gestelde wettelijke eisen.

Bescherming van de ademhalingsorganen : Indien het niet mogelijk is om effectieve technische maatregelen te treffen, dient adembescherming gekozen te worden met juiste type filter.
De bescherming door luchtfiltering is beperkt.
Gebruik een onafhankelijk beademingstoestel in geval van een noodsituatie met onbekende blootstellingsniveaus. Gebruik deze in ieder geval altijd als maskers met luchtfiltering onvoldoende bescherming bieden.

Bescherming van de ogen : Draag bij mogelijk oogcontact een goedsluitende chemisch bestendige veiligheidsbril en een gelaatsscherm.

Bescherming van de huid en het lichaam : Schat een mogelijke blootstelling in en kies aan de hand hiervan chemisch bestendige kleding rekeninghoudend met de permeatie en doordringende eigenschappen van het materiaal.
Na het uitdoen van beschermende kleding met water en zeep wassen.
Ontsmet kleding voor hergebruik, of gebruik wegwerpuitrusting

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

(kleding, voorschoot, mouwen, laarzen, etc.)
Dragen indien van toepassing:
ondoordringbare beschermende kleding.

9. FYSISCHE EN CHEMISCHE EIGENSCHAPPEN

Kleur	: grijs tot bruin
Geur	: zwak
Smeltpunt/smelttraject	: ca.-5 °C
Ontploffingsgevaar	: niet ontplofbaar
Dichtheid	: ca.1,2 g/cm ³ bij 20 °C
Mengbaarheid	: mengbaar
Viscositeit, dynamisch	: 58,1 - 159 mPa.s bij 40 °C
	: 73,2 - 177 mPa.s bij 20 °C
Oppervlaktespanning	: 58,8 - 60,4 mN/m bij 20 °C

10. STABILITEIT EN REACTIVITEIT

Gevaarlijke ontledingsproducten	: Verbranding of thermische ontleding veroorzaken giftige en irriterende dampen.
Gevaarlijke reacties	: Niet bekend. Gevaarlijke polymerisatievormen zijn niet bekend. Stabiel onder normale omstandigheden.

11. TOXICOLOGISCHE INFORMATIE

Acute orale toxiciteit	: LD50 rat, > 5.000 mg/kg
Acute dermale toxiciteit	: LD50 rat, > 2.000 mg/kg
Huidirritatie	: konijn: niet irriterend
Oogirritatie	: konijn: zeer irriterend
Sensibilisatie	: cavia: sensibiliserend

Lange termijn giftigheid

Vertoonde geen mutagene verschijnselen bij proeven op dieren.

Chlorothalonil veroorzaakt niertumoren bij ratten en muizen via een niet-genotoxisch werkingsmechanisme, secundair aan

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

doelorgaan toxiciteit.

Bij dierenproeven werden geen reprotoxische effecten waargenomen.

Vertoonde geen teratogene verschijnselen (misvormingen) bij proeven op dieren.

Indien het product volgens het etiket gebruikt wordt, worden beneden het normale blootstellingsniveau geen nadelige gevolgen voor de mens verwacht.

Deze informatie is van toepassing voor Chlorothalonil.

12. ECOLOGISCHE INFORMATIE

GEGEVENS M.B.T. VERWIJDERING (PERSISTENTIE EN AFBREEKBAARHEID)

Bioaccumulatie : Cyproconazole vertoont geen bioaccumulatie.
De potentie voor bioaccumulatie van Chlorothalonil is laag.

Stabiliteit in water : Chlorothalonil is niet persistent in water.

: Cyproconazole is niet persistent in water.

Stabiliteit in de bodem : Chlorothalonil is niet persistent in de bodem.

: Cyproconazole is niet persistent in de bodem.

Mobiliteit : De mobiliteit van Cyproconazole in de grond is laag tot matig.
De mobiliteit van Chlorothalonil in de grond is laag tot gering.

ECOTOXICITEITSEFFECTEN

Toxiciteit voor vissen : LC50 Salmo trutta (forel), 0,16 mg/l , 96 h

: LC50 Cyprinus carpio (Karper), 0,35 mg/l , 96 h

Giftigheid voor ongewervelde dieren : EC50 Daphnia magna (grote watervlo), 0,14 mg/l , 48 h

Toxiciteit voor algen : ErC50 Selenastrum capricornutum (groene algen), 3,59 mg/l

13. INSTRUCTIES VOOR VERWIJDERING

product : Vijvers, waterlopen en sloten niet verontreinigen met gebruikt verpakkingsmateriaal.
Spuitresten ongeveer 10 maal verdunnen en verspuiten op het reeds behandelde perceel volgens de gebruiksvorschriften.
Om spuitoverschotten na de behandeling te vermijden, moet de benodigde hoeveelheid spuitvloeistof nauwkeurig worden berekend aan de hand van de te behandelen oppervlakte en van het debiet per hectare.

Container afvoer : De lege verpakking grondig met water reinigen, hetzij door

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

middel van een reinigingssysteem op het spuittoestel, hetzij door drie opeenvolgende manuele spoelbeurten met flink schudden, waarbij het spoelwater telkens in de spuittank moet worden gegoten.
De gespoelde verpakking sorteren en stockeren op een veilige plaats om in te leveren op een daartoe voorzien inzamelpunt voor ophaling (Phytofar-Recover).
Lege verpakkingen niet hergebruiken.
Als speciaal afval verwijderen in overeenstemming met de plaatselijke en nationale voorschriften.

14. INFORMATIE MET BETREKKING TOT HET VERVOER

Wegvervoer

ADR/ RID:

VN nummer: 3082
Klasse: 9
Gevaren etiket nummer : 9
Verpakkingsgroep III
Juiste ladingnaam : MILIEUGEVAARLIJKE VLOEISTOF, N.E.G.
(CHLOROTHALONIL)

Zeetransport

IMDG:

VN nummer: 3082
Klasse: 9
Gevaren etiket nummer : 9
Verpakkingsgroep: III
Juiste ladingnaam : ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S.
(CHLOROTHALONIL 37.5%)

Mariene verontreiniging : P

Luchtvervoer

IATA-DGR

VN nummer: 3082
Klasse: 9
Gevaren etiket nummer : 9
Verpakkingsgroep: III
Juiste ladingnaam : ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S.
(CHLOROTHALONIL)

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

15. WETTELIJK VERPLICHTE INFORMATIE

Etikettering overeenkomstig de EG-Richtlijnen

Gevaarlijke bestanddelen die moeten vermeld worden op het etiket:

- chlorothalonil

Symbo(o)l(en)	: N Xn Xi X	Milieugevaarlijk Schadelijk Irriterend Sensibiliserend
R-zin(nen)	: R40 R41 R43 R50/53 R37	Carcinogene effecten zijn niet uitgesloten. Gevaar voor ernstig oogletsel. Kan overgevoeligheid veroorzaken bij contact met de huid. Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken. Irriterend voor de ademhalingswegen.
S-zin(nen)	: S 2 S13 S20/21 S23 S26 S35 S36/37/39 S46 S57 S61 SP 1	Buiten bereik van kinderen bewaren. Verwijderd houden van eet- en drinkwaren en van diervoeder. Niet eten, drinken of roken tijdens gebruik. Gas/rook/damp/spuitnevel niet inademen. Bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen. Deze stof en de verpakking op veilige wijze afvoeren. Draag geschikte beschermende kleding, handschoenen en een beschermingsmiddel voor de ogen/het gezicht. In geval van inslikken onmiddellijk een arts raadplegen en verpakking of etiket tonen. Neem passende maatregelen om verspreiding in het milieu te voorkomen. Voorkom lozing in het milieu. Vraag om speciale instructies/veiligheidskaart. Zorg ervoor dat u met het product of zijn verpakking geen water verontreinigt. (Reinig de apparatuur niet in de buurt van oppervlaktewater/Zorg ervoor dat het water niet via de afvoer van erven of wegen kan worden verontreinigd).
Bijzondere etikettering voor bepaalde preparaten	:	Volg de gebruiksaanwijzing om gevaar voor mens en milieu te voorkomen.

CITADELLE

Versie 1

Datum van herziening 27.12.2007

Afdrukdatum 14.01.2008

SPe 3 Om (in het water levende organismen/niet tot de doelsoorten behorende planten/niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/de insecten) te beschermen mag u in een bufferzone van (geef de afstand aan) rond (niet-landbouwgrond/oppervlaktewater) niet sproeien.

Opmerking : Het product is ingedeeld en geëtiketteerd in overeenstemming met EG-Richtlijn 1999/45/EG.

16. OVERIGE INFORMATIE

Verdere informatie

Tekst van de R-zinnen vermeld in de rubriek 3:

R22	Schadelijk bij opname door de mond.
R26	Zeer vergiftig bij inademing.
R37	Irriterend voor de ademhalingswegen.
R40	Carcinogene effecten zijn niet uitgesloten.
R41	Gevaar voor ernstig oogletsel.
R43	Kan overgevoeligheid veroorzaken bij contact met de huid.
R50/53	Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
R63	Mogelijk gevaar voor beschadiging van het ongeboren kind.

Het voor de stof toepasselijke registratienummer
9580/B

De in dit veiligheidsinformatieblad verstrekte gegevens zijn zover ons bekend juist op de aangegeven uitgiftedatum. Deze informatie is uitsluitend bedoeld als handleiding voor veilig hanteren, gebruik, verwerken, opslag, vervoer, verwijderen en vrijkomen en mag niet beschouwd worden als een garantie of aanduiding van kwaliteit. De informatie heeft alleen betrekking op het hierin vermelde product en is niet zonder meer geldig wanneer het samen met andere producten of in enig ander procedé wordt gebruikt, tenzij dit in de tekst vermeld wordt.

Wijzigingen die zijn aangebracht na het verschijnen van de vorige uitgave worden gemarkeerd in de kantlijn. Deze uitgave vervangt alle vroegere versies.

De naam van het product is een geregistreerd handelsmerk van Syngenta Crop Protection AG.